Ч. 99 Неділя 4 (16) мая 1897. Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Межи Грециєю а Туреччиною.

(Нова поражка Греків і становище Греків в Епірусі. — Нарід против короля і Делїяннїса та гнів на Гетайриї. — Посередництво Европи і становище Туреччини. — Делїяннїс о Креті і відшкодованю воєннім. — Ворохобня в Македониї).

Грекам рішучо не щастить ся на всхіднім поли війни в Тесалії. По битвах в гірских вивозах Мелюно, Незерос і Аналїпсіс, прийшла поражка під Тірнавос; по Тірнавос Маті і Лярісa; по Лярісї Фарзаля і Белестіно. Вольо над морем дістало ся в руки Турків без опору, а грецка армія посунула ся ще дальше, на полудне від Фарзалї, в сторону як до Лямиї і заняла там позициї коло Домокос. Тепер мусїли Греки і звідси уступити ся. По слабім опорі опустили они вчера і сю позицию та серед загального переполоху утекли на полудне. Поражка грецкої армиї на всхіднім поли війни есть так рішуча, що навіть найсьвітлїйша побіда західної армиї в Епірусї не в силї вже змінити ситуациї. Впрочім і в Епірусї не стоїть діло воєнне так сьвітло, як би то здавало ся. Греки, що правда побили там кілька разів Турків, але через то не зискали ще нічого, не посунули ся близше до столицї провінциї, до Янїни, а головна їх сила стоїть, здаєсь, коло Превези, де они обступили сю кріпость і від сторони суші. Тимчасом коло Калябаки в Тесалії центрує Едгем-паша корпус, котрий леда день буде міг взяти Греків з заду від сторони міста Арти і так цїла північна Грециия дістанесь в руки Турків.

Отже, як сказано, для Греків виходу нема. Нарід сам вже то видить і відчуває та звертає тепер свій гнів против тих, котрих уважає за найбільших виновників цїлого нещастя. Коли по першій більшій поражцї під Лярісою в Атинах не прийшло до революциї, то мабуть лиш длятого, що нарід грецкий аж занадто чує ся безсильним і знає, що знайшов би ся хтось, хто би виступив в обороні зненавидженого короля і его династиї, але ненависть до него ширить ся в народї чим раз більше. В Атинах нїхто й шапки не здойме, коли король або королева вийдуть на місто. Они тепер в столици як би чужі. Навіть королївский візник мусів замінити свою синю лїберию на чорне одїнє, щоби не дразнити народу. В добрах наслїдника престола навіть вибухла була революция і селяни стали були палити та рабувати княжі будинки; аж войско мусїло робити спокій. Так само проявив ся тепер і гнів народу на бувшого міністра Делїяннїса, которому докоряють тим, що не повинен був розпочинати війни, коли видів, що не було нічого до неї готового. Найбільшу однакож вину приписують політичним товариствам т. зв. Гетайріям, котрі бунтували нарід і заохочували до війни.

Вся надїя Грециї спочила тепер на посередництві держав, але то посередництво бодай на разї не богато поможе, бо насамперед Туреччина не приступить скорше до переговорів, аж доки не скріпить своїх позиций в Грециї, а відтак і Греки самі станули знову тому посередництву на перешкодї. Саме коли вчера відбувала ся в турецкім міністерстві нарада над відповідию на ноту амбасадорів в справі посередництва, наспіла вість, що 3000 грецкого войска вийшло повисше Превези на беріг і поступили під Нікополїс. Вість та вилинула на Порту дуже некористно, а амбасадори також розгнівали ся і кажуть, що цїле посередництво готово розбирати ся, а положенє Грециї ще лиш погіршить ся.

Відповідь Туреччини на ноту амбасадорів доси не наспіла, а по повисшім факті може ще й дальше проволїче ся. Однакож то має бути річию певною, що Туреччина зажадає від Грециї не лиш відшкодованя воєнного в сумі 3 мілїонів турецких фунтів (около 30 мілїонів зр.) але й управильненя границї в Тесалії в той спосіб, щоби важні гірскі позициї остали ся в турецких руках. Мабуть аж до часу управильненя границї, а може аж до сплати відшкодованя остане ся Тесалїя в руках Туреччини, котра вже тепер заводить там свою адміністрацию. Давних консулїв турецких пороблено вже там висшими урядниками адміністрацийними.

Давний президент міністрів Делїяннїс дав ся тепер знову почути і виступив рішучо против уступленя Греків з Крети. Він доказує, що Грециия не повинна була нїяк на таке услівє пристати і не зрікати ся прав до Крети, не зажадавши бодай якої компензати. І так само противний він і уплатї відшкодованя воєнного та каже, що Грециия нїколи его не заплатить.

Про ворохобню в Македониї нема доси нїяких дальших вістий. Здає ся, що то був лиш хвилевий порив місцевої людности в сторонах, званих Анаселїца (коло міста Касториї), по вимашерованю турецкого войска до Солуня і Епіруса. Більше характеристичним для теперішної ситуациї на Балканї, як ся нїби то якась революция, есть то, що Греки в Епірусї сидять зовсім тихо і не дають нї найменшої помочи грецкому войску.

26)

ГОРБАТИЙ.

(З польского — повість Йосифа Корженьовского).

(Дальше).

Позаяк та любовна пригода, о котрій дізнав ся Мариян в прикростию, обходить его надто близько і потягне за собою важні наслїдки для него, мусимо еї близше пізнати, стараючи ся о скілько можна оповідати коротко, бо уважаємо ту річ вобічною, що лиш мало може займити наших читачів.

Наш фільософ, що переніс фільософічно першу відмовну відповідь, не зразив ся виїздом пані Цїшевскої до Варшави. Він відгадав і сам правдиву причину того виїзду, а з листу від любки ще лїпше еї вирозумів, бо она в своїм жалю цїлком не щадила матери. За посередництвом приятеля і товариша шкільного, що був тодї на службі в якімсь урядї в Варшаві і вірної служницї панни Кльотильди устроїв він так переписку, що его листи доходили точно до рук панни і на кождий з них одержував в своїм часї відповідь. Тою перепискою кормили ся їх чувства, що з обох сторін дійшли навіть до якоїсь степени сили і правди. Молодий фільософ так заєдно гадав о посагу панни Кльотильди, що вкінци і она сама займила его гадки і трохи втиснула ся до его серця, тим більше, що вказувала єму заєдно привязанє і велике признанє для его розуму. Отже постановив за яку небудь цїну прийти до посїданя еї руки, сподїючись, що як не нинї то завтра дадуть ся родичі ублагати, а посаг прийде своєю дорогою, як річ дуже важна. Ту потребу свого серця висказав в послїднім листї так ясно, що панна Кльотильда, віддавши єму вже давно свою любов і увірена, що его стан справдї близький розпуки, загадала і сама віддати єму свою руку. Отже виплакавшись добре, погадавши як то нераз в повістях панни потїшають засумованих любовників та пригадавши собі деякі описи, такі ревні і зворушуючі, що коштували еї тілько безсонних ночий, відписала, щоби приїхав до Варшави, що она готова для его любов покинути дім матери, що й її без него сьвіт не милий, а з ним навіть селяньска стріха і молоко просто від корови буде солодке і вистане.

До тої постанови помогло і то, що так у Варшаві, так і на селї не перебивав залицянок пана Петрушицкого нїхто лїпший нї богатійший і не виступав з нїякою конкуренциєю навіть про око. Товариші гулящого житя Каспера скоро зміркували, що там дома робить ся, а що були приятелями лише до чарки, до їди і легких дївчат, що разом з ними їли і пили, скоро лиш минула забава і они протверезили ся, не щадили нї матери нї сина нї дочки та остерігали своїх знакомих, щоби нїхто не дав зловити ся, бо при такім житю матери і сина посаг панни дуже непевний, а злий примір очевидний.

Коли ушасливлений Петрушицкий одержав такий лист, побіг чим скорше до одного зі своїх приятелїв, що мешкав під Тикоцином. Там переправили ся через границю до найблизшого місточка, намовили просьбою і грішми сьвященика, що згодив ся повінчати молоду пару, скоро приїде і вернувши оба до дому пана Петрушицкого, поїхали разом до Варшави, щоби і подорож назад була безпечнїйша і щоби панна більше мала довіря в честні наміри свого любка, коли побачить при собі приятеля, що мав бути заразом і сьвідком їх вінчаня. Приїхавши до Варшави і побачивши ся у Доминиканів з Кльотильдою, замітив наш фільософ, що она налякала ся своєї постанови, що то, що в повістях видалось її так легким і гарним, почало виглядити, коли она сама мала то зробити, поганим і страшним.

Щоби еї успокоїти і не мати нічого на сумлїню, обіцяв її молодий чоловік, що ще раз стане перед матерію і буде еї на колїнах благати о позволенє; але рівночасно вимiг на паннї Кльотильдї слово, що коли і тепер его відправлять з нїчим, то она окаже єму свою любов і додержить даної обітницї. Так і сталось. Пані Цїшевска очевидно і слухати не хотїла просьб бідного посесора і викинула его за двері, а на дочку напала з гнївом, як она сьміє гадати о тім, на що нї отець нї мати не позваляють.

Розжалоблена панна Кльотильда, забувши о сьвятім обовязку дитини слухати родичів якіб они не були, відповіла сьміло і так гордо, як нераз позваляла собі то до вітця і тодї звичайно дізнавала від матери і всїх инших немов заохоти. Звідси прийшло до сварки, в котрій

Новинки.

Львів дня 15-го мая 1897.

— **Відзначеня.** Є. В. Цїсар надав Евс. Мандичевскому, архівареви товариства приятелїв музики у Відни золотий хрест заслуги з короною.

— **Є. В. Цїсар** удїлив погорільцям громади Глешави, теребовельского повіта, 500 зр. підмоги.

— **Іменованя.** Дирекция почт і телеґрафів іменувала окінчених ґімназиястів з іспитом зрілости почтовими практикантами: Евг. Залуского в Золочеві а Юл. Сьмішка у Львові.

— **Перенесеня.** Дирекция почт і телеґрафів перенесла почтових асистентів: Ів. Краєвского з Городка до Збаража і Шулима Штрамвасера зі Збаража до Бродів.

— **Стипендия.** Ц. к. Намістництво надало опорожнену стипендию з фундациї ім. Якова Кульчицкого в річній квотї 180 зр. Тимотеєви Кульчицкому, ученикови 5-ої кляси шестиклясової народної школи в Самборі, своякови фундатора, почавши від року шк. 1896/7.

— **З аепархії львівскої.** Презенти одержали оо.: Ем. Билинкевич на Гозіїв, Ал. Заячківский на Збараж, Як. Краснопера на Підгайчики.

— **Конкурс.** Видїл краєвий розписує конкурс на посаду учителя до наук елементарних загально образуючих в краєвій низшій школї рільничій в Бережници під Стриєм. До сеї посади, що на разї обсаджує ся на один рік провізорично, привязана є річна статова платня 500 зр., додаток активальний 50 зр. річно, а по упливі кождого по собі слїдуючого пятилїтя додатки пятилїтні 50 зр., а крім того одержує учитель вільне помешкане службове. — Зголошувати ся належить найдальше до 15-го червня 1897 до Видїлу краєвого.

— **Є. Е. п. Маршалок краєвий** ґр. Стан. Бадені виїхав вчера вечером до Кракова на публичне засїдане академії наук. На то само засїдане виїхав передвчера Віцепрезидент краєвої ради шкільної др. Мих. Бобжиньский.

— **Видїл філії товариства „Просьвіти" в Самборі** повідомляє отсим Вп. членів місцевих і замісцевих, що кождої недїлї о годинї 5-тій по пополудни відбуватись будуть популярні виклади з обсягу науки господарства, промислу, історії і наук природничих в комнатах „Рускої Бесїди" в Самборі. Рівно-ж повідомляємо сею дорогою хвальні видїли читалень нашого округа, що наколи би бажали устроїти виклади по читальнях, видїл філії прийде радо з помочию. Зголошеня в тій справі просимо присилати до філіяльного видїлу товариства „Просьвіти" в Самборі. Впов. отців духовних та сьвітских тружеників на поли просьвітнім просимо, щоби зволили занятись успішним розвоєм читалень уже істнуючих, потрудились около заснованя нових, старали ся придбати членів та й взагалї спомагали працю видїлу, бо-ж сей, мимо щирої охоти і волї, без Вашої помочи мало вдїяти може. Членьскі вкладки просимо присилати на руки скарбника Вп. Закарясевича в Самборі. — Від видїлу філії тов. „Просьвіти" в Самборі, 10 мая 1897. (Другі часописи просимо о повторене повисшої відозви).

— **Читальню „Просьвіти"** отворено в провідну недїлю на Вороняках, присїлку Золочева, заходом філії „Просьвіти" в Золочеві. Членів вписало ся 160. Головою вибрано о. Ів. Гургаля сотрудника в Золочеві

— **Повітова каса ощадности в Городенц** буде отворена дня 1-го липня с. р. Она буде приймати вкладки ощадности до 1.000 зр. на 5 прц., видавати позички гіпотечні і на застав цїнних паперів та ескомтувати векслї. Касу поміщено в будинку ради повітової.

— **Огні.** Дня 3-го мая знищив огонь стайнї на фільварку кн. Юрия Чарторийского Пивода, в ярославскім повітї. Пожар тревав близько шість годин, але завдяки енерґічній помочи служби удало ся уратувати живий інвентар. Пожар вибух від удару грому.

— **Пожар в часї весїля.** В недїлю дня 9-го мая с. р. відбувало ся весїле у одного сьвященика під Галичем. Гостий було чимало і забава ішла охочо, бо було кому і з ким погуляти, коли несподїваио при вечери в часї веселого настрою цїлого товариства, роздав ся тревожний крик: горить! Настав великий переполох, бо огонь вибух не десь далеко, в селї, а таки в тій самій хатї на подї. О ратунку не могло бути й бесїди, всї спасали жите. За коротку хвилю спалахкотїла криша і завалила ся, обертаючи в попіл всї річи і пакунки, котрі там зложили гостї. Шкоду обчисляє господар на півтора тисяча, але й гостї були дуже невдоволені, бо не лиш не забавили ся, а й потратили всьо, що взяли з собою і мусїли вертати домів в легонькім весїльнім одїню.

— **Убийство.** В ночи дня 12 мая убив в Давидові коло Львова селянин Ів. Дуда свого брата, а єго жінку сильно побив. Причиною злочину була погроза убитого, що виявить жандармериї, що Ів. Дуда убив перед кількома лїтами давидівску коршмарку. Івана Дуду арештовано.

— **Небезпечний підсудний.** В Бремі відбув ся процес столярского майстра, якогось Бляса. Коли видано вирок засуджуючий обжалованого стрілив Бляс з револьвера до судиї Арнольда. На щасте стріл хибив, а засудженого відведено до арешту.

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і виховане.

Добрі ради.

— Город сїльского учителя. Кождий учитель на селї повинен в своїм власнім інтересї займати ся городництвом, а коли не має города приданого до школи, повинен би собі винаймити, коли то до можна. Але серед наших відносин в тім бїда, що свобідне дїлане учителїв занадто звязане всїлякими реґулямінами і постановами та що наші селяни за мало розуміють вартість практичної науки, а через то міг би наш учитель наробити собі не малок лопоту то з своїми властями, то з громадою; власти могли би єму дуже легко робити докір, що він не держить ся постанов та реґулямінів, а селяни знов готові би казати, що він їх дїтьми доробляє ся маєтків. Треба дуже практичного, досьвідного і зручного учителя, котрий би міг попри науку в школї займати ся у нас і городництвом. Такий бодай наш погляд. Коли він хибний, то може хто з наших пп. учителїв буде ласкав сказати і своїх кілька слів. Ми же маємо то переконане, що город учителя і сьвященика на селї міг би і повинен бути у нас взірцем для цїлої громади. Тогди би у нас двигнуло ся городництво, та сталось бо одним жерелом більше народного добробиту. Розуміє ся, що передовсїм учитель сам мусить мати замилуване до городництва, бо лиш тогди може і сам мати хосен з города і зробити єго взірцем для громади. Перших видатків не треба лякати ся, бо они при розумній господарцї не лиш вернуть ся, але й оплатять ся. В тім і найбільша вага учительского города, щоби він доповняв єго малу платню і давав спосіб до лекшого і вигіднїйшого житя. Також і то треба зазначити, що серед наших відносин жонатому учителеви лекше займати ся городництвом і длятого всї такі учителї по-

---

слово по слові довідала ся панї Цїшевска від дочки, що й она має очи і бачить, аж надто добре, чого они сидять у Варшаві і чому їх дому уникають тут так само як на селї всї такі, що могли би дістати позволене матери. Побачила тодї жінка пана Януша, що супружество то поважна річ, з котрою не можна безкарно жартувати; що обовязки матери сьвяті, котрих обида стягає на себе осуд навіть в тім житю і відбиває ся в страшній карі. Однако не стратила поваги, а заповіла дочцї, що замкне єї в монастири і буде єї там так довго держати, доки та глупа любов не вивітріє їй з голови.

Але панна Кльотильда дала їй пізнати, що вже за стара на институтку, а монахинею не гадає бути; що має вітця і під єго опіку удасть ся, а як отець буде такий слабий, що й в тім случаю уступить перед волею матери, то утїкне до того, що єї любить, тим більше, що то одинокий чоловік, який ще вірить, що она честна і що може бути доброю жінкою.

По тих словах, що як ніж пробили груди матери, вийшла необачна дочка до своєї комнати, кинула ся на софу і стала плакати. Панї Цїшевска учула, що зачинала ся кара за єї гріхи, але віруючи більше в засади вітця і брата, у котрих не було нїчого сьвятого, як в голос совісти, що в нїй в тїй хвили відзивав ся — замість звернути на дорогу покути, а дитину справити на дорогу поправи, обявила лиш тим більший гнїв. Але той гнїв не лише не мав нїякого успіху, але противно довів панну Кльотильду до того, що ще раз повторила погрозу, що коли не нинї, то завтра втече з дому і стане за дозволом вітця, або без него жінкою пана Ромуальда. Тодї налякана женщина почала роздумувати холоднокровно о средствах, які могли би вдержати дочку, аби справдї не кинула ся під опіку слабосильного вітця або не утїкла з любовником. Тому удала ся до власти і обжалувала там Петрушицкого о то, що він мав намір вивезти дочку против волї матери і тайно повінчати ся з нею. Отже просила, щоби на случай, колиб сама не могла допильнувати своєї дочки, приказано строго звідникови недосьвідної дївчини зараз виїхати з міста та щоби на рогачках задержано і доставлено їй до дому єї дочку, коли би з ним або сама схотїла з Варшави викрасти ся. Що панї Цїшевска уміла в кождій потребі послугувати ся дуже легко сльозами і спазмами, то аби змякчити урядника, від котрого рішене зависїло, ужила того средства, щоби єму показати яка она нещаслива і як то єї діймило. Урядник згодив ся на єї просьбу і обіцяв, що справа полагодить ся і то в як найбільшій тайнї, щоби не нарушити доброї слави панни і чести дому.

Але панї Цїшевска, над котрої головою висїв вже цїлий ряд заслужених чим раз більших гризот, сама зіпсувала так ніби добре почате дїло. Вернула до дому і прикликавши дочку почала знов робити їй докори за єї легкодушність і невдячність та напоминати, щоби на дармо не робила собі сорому яким нерозважним поступком, бо вже всї средства заряджені, щоби на дармо не робила собі сорому яким нерозважним поступком, бо вже всї средства заряджені, щоби єї з рогачки доставити силою назад до дому, колиб хотїла утїкати, а тодї вже не матїр, але сама власть замкне єї в монастири.

Панна Кльотильда здвигла раменами, бо погадала собі, що то пусті страхи. Але побачивши служачого, що їздив з матїрю, спитала єго, де були. Коли їй сказав місце, куди їздили і до кого, налякала ся направду і зараз написала о тім до Петрушицкого, щоби мав ся на осторожности. Вечером одержала відповідь від пана Ромуальда, що єму велено на другий день рано виїхати з міста; писав, що очивидно зробить так як єму приказано, але того самого дня верне иншою дорогою, та просив єї, щоби була спокійна, не гнївала матери і не подавала їй нїякого підозріня, а особливо, щоби була готова на даний знак вибрати ся з ним в дорогу.

Панна Кльотильда послухала, успокоїла ся, тихцем спакувала всї свої дорогоцїнности, завинула в малий клунок трохи біля і кілька одягів, шепнула служници, щоби була також готова, а тимчасом грала на фортепянї, розмавляла як звичайно, прийшла навіть сказати матери добраніч і немов то перепросила єї признаючись, що схаменулась з першого вражіня і жалує, що їй така дурниця прийшла до голови; словом так поступила як то нераз лучилось їй читати і що їй незвичайно подобало ся, коли мала чотирнайцятий рік житя.

Панї Цїшевска одержала на другий день чемний лист, котрим повідомлювано єї, що стало ся так як она просила і що той панич виїхав вже о осьмій годинї рано. На доказ прилучена була карточка з Петербургскої рогачки, що посьвідчувала виїзд. Успокоївшись цїлком в своїм побоюваню займилась собою, а дочцї велїла грати, жартуючи що вже не потрібує гадати о тім що їй заїхало в голову і виглядати кого через вікно, бо той єї суджений поїхав вже на свою пенсию. На доказ показала їй посьвідчене з рогачки.

Панна Кльотильда удала, що єї то не так дуже обходить як матери здає ся, бо тепер сама бачить, що то був би поступок, який принїс би їй більше грижі, як щастя; сїла справдї за фортепян і почала грати якусь гучну сонату.

винні як найбільшу увагу звертати на городництво. Коли учитель має город, то повинен в нім боками садити дерева і корчі овочеві, вся середина города повинна бути вільна під городовину. Тут нехай би управляв городовину з чотиролітною зміною плодів; лиш коли би дуже трудно було о гній, треба держати ся трилітної зміни. Чотиролітна зміна єсть длятого ліпша, що город учителя зі своїми теплими скринями (інспектами) повинен бути взірцем для громади і продуковати як найбільше і як найліпші роди городовини. Поминувши вже заспокоєнє власної потреби, міг би учитель мати доходи, як із продажи насіня, розсади та висадків, так також і з випродукованої городовини. Передовсім повинен би в своїм городі обібрати собі місце на роблене навозу (компосту); тим би він і показав селянам, як в господарстві нічо не марнує ся, як можна все використати. В городі могло би що дня робити по кількох старших хлопців по черзі, лиш треба, щоби они дійстно чогось при тім училися, а не заступали лиш найменого робітника. Учитель зискав би тим способом рук до роботи, а селяни видячи користь з роботи своїх дітий в учительскім городі певно би не нарікали і не противились би тому. Поплатностию, добором городовини, порядком і чистотою повинен город учителя бути взірцем для цілої громади. Добір городовини завмсить від величини города, а де учитель мав би досить ґрунту, там міг би заложити сад і город окремо.

— Горох, его роди і сорти. Які можна добирати роди і сорти гороху, видко із слідуючого приміру. Єсть горох: 1) карлик; — 2) тичковий; — 3) цукровий. З гороху карлика управляють 13 сорт, з котрих найважнійші: „Картера перше жниво“ (Carter's Tirst Crop), найранший зі всіх, 60 центиметрів високий, дуже рісний, стручки всі в однім часі до ужитку. — Де Ґрас (De Grâce) або букшпановий дуже низонький, 15 центим. високий, дуже ранний і загально люблений. — Маєвий, ранний, одна з найліпших сорт, 90 цент. високий. — Шабльоватий, на 1 метер і 30 цент. високий, стручки загнені, удає ся на кождім ґрунті. — Американьске чудо, дуже низонький (18 центим.), дуже ранний і рісний, удає ся так само добре в теплих скринях як і на грядці. — З тичкового садять найчастійше 9 сорт, з котрих важнійші: Карактакус (Caractacus) знаменитий, ранний, рісний. — Жовтий маєвий дуже люблений і покупний. У Франциї садять его великими масами навіть без тичок. Він досить ранний, дуже рісний і витревалий. — Пізний Клямарт, до півтора метра і більше високий, стручки на головних билах ростуть в 6 до 9 рядках один понад другим, на галузках буває ще більше як 4 рядків. Найдогіднійший до пізної управи. — З цукрового гороху управляють шість сорт. Найважнійші: Анґлійский цвите біло, до півтретя метра високий, дуже солодкий, смачний. — Ранний, низький, 50 до 60 центим., дуже рісний, стручки маленькі але солодкі. — Горох-велит цукровий, має зі всіх сорт найдовші і найширші стручки; дуже люблена єсть також сорта з жовтими як віск стручками і великим жовто-білим зерном.

— О пересаджуваню тютюну до шкілки і плеканю в шкілці. При пересаджуваню тютюну до шкілки треба уважати, щоби лиш ті розсадки засадити, що мають здоровий корінь і щоби при пересаджуваню кореня не ушкодити. Найліпше зробити собі кілочок з дерева як зубець від граблів. Тим кілком зробити в місци, де має ся посадити розсаду, діру в земли і в ню всадити розсаду так, щоби корінці не збили ся всї разом, а були в земли розгалужені, притрясти корінці землею, і легко землю пальцями утиснути, так, щоби доокола корчика була слїдна мала ямка для задержаня води при підливаню. Зараз по засадженю тютюн треба підільляти, а відтак підливати до часу, доки тютюн не прийме ся. Цїлу роботу в шкілці зробить один робітник при помочи малої дитини до підливаня, отже як видко, захід не великий. Коли-б час був холодний, і можна було сподївати ся приморозків, то треба шкілку від студени охоронити, а робить ся се так: обкладає ся цїлу грядку драницями, не ширшими як 8 до 10 цалів, а на ті драниці перекладає ся в поперек прути один від другого віддалений на пів метра, отже на цїлу шкілку 9 прутів. Прути ті не будуть в день недопускати сьвітла та тепла, а в ночи вдержать на собі соломяну мату, яку треба конечно в студенні ночи на шкілку розстелити. Хто би сумнївав ся, що шкілка єсть найліпшим способом до виплеканя здорової розсади, най на перший початок заложить собі маленьку, так на один метер, і най уважає опісля на розвиток тютюну, того, що пересаджений просто з розсадника на ґрунт, а того що був пересаджений до шкілки, а певно що на другий рік для всьої розсади заложить собі шкілку. Користи з шкілок тютюнових дуже значні а имено: Тютюн в шкілці скорше росте і скорше буде можна пересадити его до ґрунту, як тютюн із розсадника; тютюн зі шкілки видасть сильнійші била і більше листя, а листє буде грубше, тревалійше на вітри і тяжше на вагу; тютюн, пересаджуваний зі шкілки на ґрунт приймає ся скорше, як той, що просто з розсадника, і дуже мало ледви 4 до 6 на сто треба буде насаджувати, і то хиба тогди, як червак підїсть корінь; коли противно, в тютюні, пересадженім просто з розсадника на ґрунт, на 100 розсад, нераз і 25 не прийме ся і треба їх насаджувати, що вже з того самого взгляду не користно, що не разом розсаджений тютюн не разом і росте, а дужші корчі заглушують слабших. Впрочім і листє не разом дозріває. З тих то взглядів, як також і длятого, що заложенє шкілки не коштує ні великого накладу грошевого, ні богато праці, радимо кождому плянтаторови вже в сім році заложити шкілку тютюнову, а не пожалують заходу.

Ом. Др.

— Нові винаходи. В Німеччині придумано тепер новий спосіб робленя триніжків під столики і стільці. Звістно, що коли хочемо зробити невеликий і легкий столик, або столець на трох ніжках, то робимо так, що складаємо три дручки серединою так до купи, щоби они в обох кінцях розходили ся в три сторони і в середині або їх збиваємо, або прикручуємо срібами один до другого; до одних кінців прибиває ся тогди столова дошка, або дошка на стільчик, а другі кінці служать за ноги. Але через то, що триніжок по середині буває подїравлений, то він і слабий, може легко в середині розломити ся. Отже замість збивати три ноги в середині разом, роблять тепер або дві плитки зелїзні, або дві дошинки, в котрих єсть по три дїрки на ноги. Дїрки одна від другої так далеко, що коли в них вложить ся дручки, що мають служити за ноги, то ті дручки, скоро їх розложить ся, зійдуть ся разом. Отже в дві такі плитки або дошинки вкладає ся три патики, викручує ся їх в триніжок і ноги готові. Щоби плитки не спадали, коли дручки уставлять ся просто (не в триніжок), то на дручок суть відповідні карби, котрі здержують плитку.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 15 мая. Проєкт адреси більшости Палати послів висказує льояльність і зазначує потребу переведеня справедливої угоди, як також скорого залагодженя внутрішної борби народної через признанє історичних і природних прав австрійским народам справедливим перевеленєм рівноправности. Адреса вірноконституцийної партиї висказує жаль з причини виданя розпоряджень язикових.

Константинополь 15 мая. Відповіди Порти на ноту держав сподїваєть ся кождої хвилї, скоро нове виступленє Греків не викличе якоїсь зміни. Туреччина збройть четвертий корпус в Ерзерумі і роздає войску карабіни Маввера малого калїбру. Висилка карабінів до Трапезунти вже розпочала ся.

Париж 15 мая. Вчера відбув ся тут похорон княг. Д'Алянсон в присутности високих достойників, між котрими іспаньска королева Ізабеля і князь та княгиня болгарскі.

Цетинє 15 мая. Приїхали тут вчера вечером кн. Батенберґ, кількох вел. князів та княгинь і кн. Караджорджевич.

За редакцию відповідає: Адам Криховецкий

В тім самім часї пан Петрушицкий з своїм приятелем доїхав до Яблонної. Там умістившись в заїзді все повнім проїзжих не звернули на себе нічиєї уваги. Щоби-ж оправдати ще лише свій може кількадневий побут в тім місци, удали що хотять оглянути палату та що мають дїло до тамошного двора. Петрушицкий покріпивши ся снїданєм, пішов з своїм приятелем через огород над Вислу, щоби звідтам дістати ся до Бєлян або Млоцин. І справді майже коло самої палати застали двох рибаків, з котрих один від'їздив до Бєлян і за невелику цїну згодив ся перевезти его туди. Властиво доси знав пан Ромуальд лише то, що дістане ся човном на другу сторону ріки, а звідтам мав намір перейти пішки до Варшави так щоби его ніхто не замітив і не пізнав. Але як назад незамітно і непізнаний вивезе панну з Варшави та доставить єї до Яблонної, над тим мав аж застановити ся і прислати ще нинї або завтра рано свого варшавского товариша, котрий мав повідомити приятеля в Яблонній, де мав на него ждати з повозом і в якім часї приїдуть они з панною.

З такими думками всїв до човна і поплив. В дорозї запустив ся в розмову з рибаком і довідав ся від него, що між Яблонною а Тархомином єсть рівний пісковий берег, до котрого можуть підпливати навіть більші судна і безпечно при нїм стояти; що над тим самим берегом єсть хата якогось Валуги, що переховує у себе ріжні контрабанди, як: горівку, тютюн і циґара, по котрі вступають перевізники, особливо від улиції Мостової і Рибаків. То затишне і безпечне місце показав єму рибак, коли доїздили до него. Тодї то нашому фільософови прийшла сьвітла гадка до голови. Роздумав, що до утечі човном намовить легко любуючу ся в незвичайних пригодах панну, що в той спосіб змилить всяку погоню, так що заки попадуть на який слїд, він вже буде близько границї і близько того місця, де получить ся нерозривно з своєю любкою. Отже постановив ужити того средства, певний, що найде перевізника, що за добрі грошї відважить ся перевезти его в ночи за Тархомин, до тої хати Валуги.

О першій годинї був вже пан Петрушицкий в Варшаві і в бюрі свого приятеля, котрому оповів свій плян і просив, аби на завтрішний день увільнив его від служби і був вже цїлком до его розпорядимости. До панни Кльотильди написав лише, що приїхав, що приготовлює средства і що пришле другу картку, котра їй подасть час, коли має вийти з дому і місце, де він буде на неї ждати. Панна Кльотильда відписала лише, що на завтрішну оперу мають замовлену льожу, що она удасть хору і вимовить ся та що між девятою а десятою годиною прийде з своєю вірною служницею на означене місце, скорше не може прийти.

Тодї щасливий пан Ромуальд кинув ся виглядїти перевізника. Такий самий щасливий припадок як в Яблонній привів его на улицю Мостову, де стрітив того самого Матія, котрий привіз Мариана з Саского острова. Він підоймив ся завезти три особи за Тархомин до хати Валуги, котрого добре знав.

Урадуваний тим відкритєм вернув пан Ромуальд до дому, положив ся на твердій канапі приятеля і крутив ся цїлу ніч та роздумував, не длятого, що канапа була тверда, але що его совість, ще не цїлком затвердїла, заєдно шептала єму, що его поступок хоч випливає з любови не конче честний.

(Дальше буде).

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.